

Ona tili

I qism

3

novda
edutainment

UO'K: 811.512.133(075.3)

KBK: 81.2O'zb-922

T 60

M.E.Toirova

Ona tili: Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 3-sinfi uchun darslik. /

M. Toirova – Toshkent: "Novda Edutainment", 2023. – 88 b.

Taqrizchilar:

Sh.Y.Muslimova – Toshkent shahri 328-umumiy o'rta ta'lim maktabining oliy toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;

M.M.Umarova – Toshkent shahri 222-umumiy o'rta ta'lim maktabining 1-toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi.

ISBN 978-9943-9684-1-7

© M.Toirova

© "Novda Edutainment", 2023-y.

Shartli belgilar:

Yodda tuting

Guruh bo'lib ishleng

Og'zaki bajaring

Bu qiziq!

Yozma bajaring

Uyga vazifa

Hurmatli o'quvchi!

Ona tiliga mehr Vatanga muhabbat kabi pok tuyg'udir.

Bu kitob ko'zlari chaqnoq, ilmga tashna Sizdek bolajonlarning nutq va lug'at boyligini o'stirishga, imloviy savodxonligi, to'g'ri yozishi, o'qish hamda husnixat ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Ushbu kitobda grammatika qoidalarini oson o'zlashtirishingiz, grammatik tahlilni sodda, aniq yo'llar bilan amalga oshirishingiz va ijodiy fikrlashni o'rganishingiz uchun turli jadval, rebus, boshqotirma, diktant va test topshiriqlari berilgan.

Omad yor bo'lsin!

Nutq

1-mashq. Rasm asosida kichik hikoya tuzing.

Savol va topshiriqlarni bajaring.

1. Nutq nima?
2. Nutq nimalardan tashkil topgan?
3. Til va nutq o'rtasida qanday farq bor?
4. Og'zaki va yozma nutq haqida nimalarni bilasiz?
5. Hikoyangizga sarlavha toping.
6. Siz shu mavzuda qanday rasm chizgan bo'lardingiz?

Qoidani yod oling.

Nutq gaplar orqali bildirilgan fikrdir. Nutq gaplardan, gap esa soʻzlardan tashkil topadi.

2-mashq. Kerakli boʻgʻinni qoʻying.

BEK

BEKISTON

LIK

XONA

PAZ

NA

MON

DAK

GIMCHAK

SA

MUN

NA

3-mashq. Matnni diqqat bilan o'qing. Savollarga javob bering.

Davlat ramzlari Vatanning mustaqil davlatchilik an'analari bilan bog'liq bo'ladi. Mustaqil bo'lmagan xalqning davlat ramzlari ham bo'lmaydi.

Davlat ramzlari xalqni birlashtiradi, uni yagona maqsad sari safarbar etib, hamjihatlikda yashashga undaydi. Har qanday sharoitda ham o'z yurti manfaatlari uchun kurashishga da'vat etadi.

Davlatimiz ramzlariga nimalar kirishini bilasiz-a? Albatta, ularga O'zbekiston Respublikasi Davlat bayrog'i, O'zbekiston Respublikasi Davlat gerbi, O'zbekiston Respublikasi Davlat madhiyasi kiradi. Mana shu ramzlarni e'zozlash qadr-qimmatini, mamlakatiga va o'ziga bo'lgan ishonchni mustahkamlash demakdir.

1. Davlat ramzlari deganda nimani tushunasiz?
2. Davlat ramzlariga nimalar kiradi?
3. O'zbekiston Respublikasi Davlat bayrog'ini ta'riflab bering.
4. Matndan "Nima?", "Nima qildi?", "Nima qiladi?" so'roqlariga javob bo'ladigan so'zlarni toping.

4-mashq. Vazifani ikki guruhga bo'lingan holda bajaring. Quyidagi matn va gaplarni o'qing.

1

Alohida gaplarni yozadi.

2

Matnni topib yozadi.

1. Kitob o'qish jarayonida insonning miyasi faol ishlaydi.
2. Men kelajakda shifokor bo'lmoqchiman.
3. Olimpiada nima ekani, unda qanday sport turlari bo'yicha bellashuvlar bo'lishini bilasiz. Vatanimiz bayrog'ini yuqoriga ko'targan yurtdoshlarimizni ham taniysiz. Olimpiada o'yinlarida yuqori o'rinlarni egallagan sportchilarimizga hamisha olg'a, deb qolamiz.
4. Ko'p o'tmay, yomg'ir sharros quydi.
5. Soliha besh yoshidan musiqa olamiga qadam qo'ygan.

Mundarija:

1-dars. NUTQ	
Nutq	6
2-dars. MATN	
Matn	12
3-dars. TOVUSHLAR VA HARFLAR	
Tovushlar va harflar	17
4-dars. Unli tovushlar va harflar	22
5-dars. Undosh tovushlar va harflar	27
6-dars. Jarangli va jarangsiz undoshlar	33
7-dars. Talaffuzda tushib qoladigan va yonma-yon kelgan undoshlar	38
8-dars. Gap va uning turlari	45
9-dars. Darak gap	49
10-dars. Buyruq gap	53
11-dars. So'roq gap	57
12-dars. So'roq gaplarni mustahkamlash	62
13-dars. His-hayajon gaplar	67
14-dars. His-hayajon gaplarda tinish belgilarining qo'llanishi	70
15-dars. GAP BO'LAKLARI	
Gap bo'laklari	74
16-dars. Gapning bosh bo'laklari	79

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga

murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

3-sinf ona tili I qism kitobini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

[@Maktablar_uchun_hujjatlar](https://t.me/@Maktablar_uchun_hujjatlar)

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu **OMONAT qilib beriladi.**

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT

QILMANG.